

СССР ШОҲЕТИ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН 16 март 1973 йил, жума № 63 (15.537). Баҳоса 2 тийин.

А. Н. КОСИГИН ЭРОНДА

ТЕХРОН, 14 март. (ТАСС). СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин Эрон ҳукуматининг тақлифига биноан қисқа мuddатли дўстона визит билан бугун бу ерга келди.

Совет ва Эрон байроқлари билан безатилган эвродомда А. Н. Косигин Эрон бош вазирининг тақлифига биноан қисқа мuddатли дўстона визит билан бу ерга келган СССР Министрлар Советининг Раиси

А. Н. Косигин шарафига кеча кечкурун қабул маросими ўтказилди. Дўстона визитда ўтган қабул маросимида Эрон бош вазирини А. А. Хувайдо, ташқи ишлар вазири А. А. Халатбари, сенат раиси Шариф Имомий, мажлис раиси А. Риёзий, министрлар, Эрон миллий нефть компаниясининг ижрочи директори М. Иқбол, парламент депутати Рашид, СССРнинг Эрондаги элчиси В. Я. Ерофеев бор эди.

КПСС ВА ИТАЛИЯ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ДЕЛЕГАЦИЯЛАРИ ЎРТАСИДАГИ МУЗОКАРАЛАР Тўғрисида АХБОРОТ

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев бошчилигидаги КПСС делегацияси билан Италия Коммунистик партиясининг Бош секретари Э. Берлингуэр бошчилигидаги ИКП делегацияси ўртасида 12-13 март кунлари Москвада музокара-лар бўлиб ўтди.

КПСС делегацияси составига КПСС Марказий Комитети Сибсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари А. П. Кирилленко, КПСС Марказий Комитети Сибсий бюроси аъзоллигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари Б. Н. Пономарев, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, «Правда» газетасининг бош редактори М. В. Зимианин КПСС Марказий ревизи комиссиясининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети халқаро бўлими мудирининг ўринбосари В. В. Загладин; Италия Коммунистик партияси делегацияси составига — ИКП раҳбарлигининг ва Сибсий бюросининг аъзоси А. Новелла, ИКП раҳбарлигининг аъзоси Д. Червело, ИКП Марказий Комитети халқаро бўлимининг мудири С. Серге, ИКП Марказий Комитетининг аъзолари Л. Паволини, А. Рубби ва Р. Тривелли. ИКП Рим федерацияси секретариатининг аъзоси Ф. Приско кирди.

Музокараларда КПСС Марказий ревизи комиссиясининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети Бош секретариатининг ўринбосари А. М. Александров қатнашди.

КПСС билан ИКП ўртасидаги муносабатларга хос дўстлик ва ҳамжиҳатлик вазирида ўтган музокара-лар давомида делегация-лар ўз мамлакатларидаги аҳоли ва иқтисодий партиянинг сиёсати тўғрисида бир-бирларига батафсил ахборот бердилар. Улар халқаро вазирида ҳамда коммунистик ва ишчилар ҳаракати, антиимпериалистик кучлар, тинчлик ва тарққибат кучлари олдига турган масалаларга боғлиқ бўлган масалаларни ҳам муҳокама қилдилар.

Ҳар иккала делегация шунинг таъкидлашларига, кейинги вақтларда жаҳон майдонда жиддий иқтисодий кўришлар содир бўлди, бу сиёсийлар социалистик мамлакатлар сиёсатининг, халқаро коммунистик ҳаракат фаолиятининг, антиимпериалистик, демократик ва тинчликсевар кучлар курашининг натижаси бўлиб, империализмининг кризиси янада кучайганилигини ҳам ақс эттирдилар.

Кейинги вақтлардаги воқеалар кучлар инсбатининг тинчлик иши ва кескинлигини юмшатиш иши фойдасига тобора ўзгариб бораётганидан далолат беради. Эндиликда империализм ўзининг эвронлик ва зулм қонунлари дунёга жазосиз тикиштириваришга қодир эмас. Бу ўзгариш ўз-ўзидан содир бўлаётган жараён эмас, балки халқлар аниқ мақсадни қўзғаб кўн билан олиб бораётган курашининг натижасидир.

Лекин империализм кучлари ўз мақсадларидан воз кечмайди. Жумладан, куруланиш пайғамбери давом эттиришда ва ер юзидин бир қанча районларда агрессия ҳамда кескинлик манбалари сақлашиб қолганилиги яна шундан далолат беради. Шу сабабли тинчликни мустақиллаштириш ва кескинлигини юмшатиш ишида эришилган муваффақиятлар империализмга қарши курашишлар сафарбарлигини қамайтиришга олиб бормаслиги керак. Аксинча, бу муваффақиятлар барча халқларни тинчлик озолиқ ва мустақиллик учун янада эвр сабот ва янада эвр жиддийлик билан курашишга руҳлантирмоқда.

Иккала партия Вьетнам халқининг миллий мустақиллик, тинчлик ва тарққибат йўлидаги қарамонона курашида тарихий эвр-лабга эришилганини қизгин таъбирлайдилар. Узоқ давом этган ана шу мустақиллик учун курашишда империализм мағлубиятга

учраганлиги вьетнам халқининг, социалистик мамлакатларнинг, бутун тинчликсевар инсониятнинг уруш ва реакция кучлари устидан қозонган ғалабасидир. Социалистик мамлакатлар аввало, Совет Иттифоқи вьетнам халқига бериб келган ва бераётган ҳар томонлама бағараз эврдан туйғайли, дунёдаги барча демократик кучларнинг кенг қўламдаги халқаро мадади туйғайли ҳам вьетнам халқи ғалаба қилди.

Иккала партия вьетнам халқининг озолиқ ва мустақилликка бўлган ҳуқуқларини қарор топдириш катта халқаро ақамиятга эга эканлигини қайд қилиб, омманинг битимларга тўла-тўқис рия этилиши учун, Жанубий Вьетнамдаги ҳамма сиёсий мажбусларни омон сақлаб қолиш ва озолиқка чиқариш учун олиб бораётган курашини қучайтириш зарурлигини, шунингдек Вьетнам билан буюк бирдамлик эндиликда мамлакатни қайта тиклаш соҳасида эврдан беришда ўзининг конкрет ифодасини топиши зарурлигини таъкидлади. КПСС билан ИКП Вьетнам, Лаос ва Камбоджа халқлари билан тўла бирдам эканлиklarини таъкидлайдилар.

КПСС ва ИКП делегациялари Исроилнинг араб халқларига қарши агрессияси давом эттирилгани кескин қоралланганликлари яна бир бор таъкидлайдилар. Улар араб халқлари билан ва уларнинг Яқин Шарқдаги мижорони одилона бартараф этиш учун ҳамда Исроил қўшунларини 1967 йилда оккупация қилиб олиниб кетиш ҳусусидаги БМТ хавфсизлик кенгаши резолюцияларини бажаришга, фаластинлик араб халқининг қонуний ҳуқуқларини, шу раёндаги барча халқлар ва давлатларнинг ашаш ҳуқуқларини тан олишга асосланган узоқ давом этуви тинчликни таъминлаш учун янада интенси кучайтара сарфлаш йўлидаги кинрилик билан бирдам эканлиklarини таъкидлайдилар.

КПСС ва ИКП делегациялари Европадаги аҳолини қўриб қиришга алоҳида эътибор бердилар. Бу китъадаги кескинлигини юмшатиш ишида мувайн муваффақиятларга эришилганилиги мамнулият билан қайд қилинди. Эндиликда кескинлигини юмшатиш, тинчлик, ҳамфасиллик ва ҳамкорлик сари туб бурилишга эришиш учун реал имкониятлар бор.

Ана шу имкониятлар совуқ уруш тарафдорларининг мақсадлари баробд бўлганлиги натижасида вуқудга келди. Бу имкониятлар СССР, ГДР ва бошқа социалистик мамлакатларнинг ички тинчлик ташаббуслари натижасида, ГФРда реалистик таққи сиёсат ўтказила бошланганлиги ва Фарбий Европанинг бошқа мамлакатларида Шарк билан Фарб ўртасида янги типдаги муносабатларни ўрнатити ҳаракати олиб боририлганилиги, шунингдек, аввало кенг халқоммасининг кураши натижасида вуқудга келди. Китъадаги кескинлигини юмшатиш соҳасидаги муваффақиятлар ҳозир Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик масалаларига бағишланган Кумевропа кенгашига тайёрларган кўрилатганлигида эв ифодасини толмақда, иккала партиянинг фикрича, бу кенгаш 1973 йилнинг биринчи ярмида қачиррилиши мумкин ва лозим. Ҳозирги вақтда Европадаги ҳамма халқларнинг манфаатлари йўлида мадорлик кучларни ва курул-эвронларнинг қисқартириш мақсадида сарфланаётган куч-ғайратларни иккала делегация қўзғаб-қувватлайди. Иқтисодий, илмий ва маданий соҳаларда ҳам икки томонлама ва кўп томонлама асосда интенси ҳамкорлик қилиш йўли билан қўшарни иккига ажратиб турган қўшарни аста-секин тутғатишга ва Умуевропа ҳамкорлиги сиёсатини ишлаб чиқишга эришиш мумкинлигига ишонч билдирилди.

(Давом иккинчи бетда).

ХАНОЙГА БОРА ТУРИБ

Вьетнам Демократик Республикасида бораётган эв. Ҳукуматнинг партия-ҳукумат делегацияси 14 мартдан 15 мартга ўтар кечаси Токиога тўхтади. Делегацияга Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитети Сибсий бюросининг аъзоси, ГДР Министрлар Советининг раиси Вилли Штоф бошчилик қилмоқда. Токиога эвронпорт ГДР Совети Иттифоқи ва Ўзбекистон ССРнинг давлат байроқла-

ри билан безатилган эди. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раиси Н. Ж. Худойбердиев, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари О. У. Салмов, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, республика ташқи ишлар министри М. Т. Турсунов ва бошқа расмий иштирокчилар Вилли Штофнинг унинг ҳамроҳларини қутиб олдилар. Делегация Токиога эвронпортда бироз дам тгач йўлини давом эттирди. (ЎзТА). Ҳ. Юстиция ва суд органи

Қашқадарь. Қарши районидagi «Нисон» давлат наслчилли заводидa қўнлатиш кампанияси муваффақиятли ўтмонда. Заводнинг илгор чўпонлари Холмат Султонов ва Эрам Эргашев ўртоқлар ҳар 100 бош солиндан 205 тадан соғлом қўзи олиш учун самарали меҳнат қилмоқдалар. Суратда: пешадам чўпонлар (чапдан) Х. Султонов ва Э. Эргашев, А. Тўраев фотоси.

ҚўзиЛАТИШИ НАМУНАЛИ УТҚАЗАЙЛИК!

Кўчат экин, бог қилин!

ЯШИЛ БОЙЛИК

ТЕРМИЗ. («Совет Ўзбекистони» мухбири). Термиз ўрмончилик хўжалиги Сурхон эгалигида катта ўрнини эгаллайди, унинг майдони 21.600 гектар. Хўжалик коллективи қолхозлар ва совхозларга қўшлаб мева, манзарали, ихота дарахт қўчатлари етказиб беришмоқда. Бу ишда Қорасуу участкасининг яшил бойлик яратувчилари ҳаммага ибрат бўлмоқдалар.

Қашқадарь области, Дехқонobod районидagi «1 Май» колхозининг бoш чўпони Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Мамат Абдумуродов отарида совхозлар қўзилай бошлади. Моҳир бoш чўпон ҳар 100 совхоздан 200 бошдан қўзан, ҳар бoш қўйдан 3 ярим килограмдан жуи олишга, ҳар 100 бош қўй хустида 100 тадан қўзан иштиришга қолдиришга сўз берди, 95 процент қоракўл терини биринчи сорта топшириши олдди. У улкан режаларини амалга ошириш йўллари ҳақида қўнлатиларни ҳикоя қилди.

ЧўЛ ЯШНАЙДИ

АНДИЖОН. («Совет Ўзбекистони» мухбири). Областининг шаҳар ва қишлоқларида кўчат ўтқазити ойлити бошланди. Бу муҳим ишда бутун жамоатчилик ақтия қатнашган. Област бўйича қўзда тутилган 6 миллион туп ўрнига 15 миллион туп мевадан ва манзарали дарахт қўчатлари ўтқазитишга аҳд қилинди.

Област комсомол-боллари Марказий Фаргона ерларига 5 миллион туп тоқ қўчат ўтқазитиш қарорини олдидлар.

ПЛАН БАЖАРИЛДИ

САМАРҚАНД. (Совет Ўзбекистони» мухбири). Област паррандабондарлари тайёрлов пунктларига 10 ярым миллион дона тухум жунатиб, биринчи квартал топширининг 113 процент адо этдилар. Бахмал, Нуротари, Пайриқ, Иштихон районлари, «Галларорт», «Самарқанд» паррандачилик фабрикалари, «Каттакўрғон» паррандачилик совхозни коллективлари тухум тайёрлашда аниқка яхши қўрсаткичга эришилди.

Қашқадарь области, Дехқонobod районидagi «1 Май» колхозининг бoш чўпони Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Мамат Абдумуродов отарида совхозлар қўзилай бошлади.

Моҳир бoш чўпон ҳар 100 совхоздан 200 бошдан қўзан, ҳар бoш қўйдан 3 ярим килограмдан жуи олишга, ҳар 100 бош қўй хустида 100 тадан қўзан иштиришга қолдиришга сўз берди, 95 процент қоракўл терини биринчи сорта топшириши олдди. У улкан режаларини амалга ошириш йўллари ҳақида қўнлатиларни ҳикоя қилди.

Аввало, чорва қишлови соз ўтганини таъкидлаш, бирор бoш қўй ёки тўхли чиқаришга аниқлаш, қўйлар, хууссан, бўғоз совхозлар юқори сезимлиликда асради, бола ташлаш ҳоллари юз бермади. Ем-хашанин бир қисми эҳтиёт фонди сифатида сақлаб қолинди. Бу бутун жамоатчилик билан ҳамкорликда олиб борилад иштирининг дастлабки яқунидир.

Қишловининг сўнги қўнларига қўнлатиш мавсумига таратилу қўра бошланди. Зоотехниклар, ветеринари врачлари,

ТУЁК СОНИНИ КўПАЙТИРАМИЗ

тажрибор чўпонлар билан совхозларнинг ҳолатини қўздан келтириб чиқиди. Уларни уч туркумга бўлдиқ. Эрта мuddатда қўнлайдинларини ажратиб олиб, алоҳида озуқа рацион билан боқа бошладик, иккинчи ва учинчи туркумдагиларини эса кўпроқ яйловларда ўтладик, кечаликка қўнмча ем-бериб, сўтормни, Совхозларнинг қўнлаши учун махсус майдаланган концентрат қолтириб қўйдик. Устришга қолдирилган қўнларини асрашга иссиқ био ажратдик. Қўзи сўйиш, тери тузлаш ва қуритиш жойини зарур асос-уқуналар билан ажроқладик. Қўзан ва тери ташитишга махсус транспорт ажратдик. Колхозимизда қўзи сўйувчиларнинг икки кунлик семинари бўлиб ўтқазинди. Бунда тери шикаст етказмаслик, юқори сорт бўлишини таъминлаш йўллари ҳақида маслаҳатлашиб олдик.

Қоракўл терининг юқори сорта топширилиши хўжаликка ҳам, чорвадорларга ҳам катта иқтисодий фойда келтирди. Афсуски, бу масалага етарли эътибор берилмади. Онадан соғлом, бунуқсон тугилган қўнларнинг териси айрим ҳолларда қўзи сўйувчиларнинг ифтинолиги туйғайли нуқсонли бўлиб қолди ва паст сорта қабул қилинади. Бунга асло йўл қўйиб бўлмайди. Қўзан сўйишга энг таърибати қишлоқ қўнлаши, ултарга қўлай иш шариола талабчанилик қучайтирилсин лозим. Териларнинг ҳаммаси юқори сорт бўлишини таъминлашга қўнлар чўпон-қўнлар қатори раъбатланрилсин лозим. Мен мавсумда камид 95 процент қоракўл терини биринчи сорта топшираман, ҳар бoш қўйдан 3,5 килограмдан жуи оманам.

Қўн-қўнларимиз олданда яна бир муҳим вазири турбиди. Гап ўстришга ва наслга қўнлайдин қўнларни наъва-қўнлаш ҳақида боради. Меннинг авлод-аждоғларим қоракўнлилик билан шугулланиб келаяти. Отам Абдумурод Жумаев саксон ешдан ошганига қарай ҳар қуни ёки қўнорга қўнларнинг ҳолидан хабар олиб, маслаҳатлар бериб туради. Қўнлашти мавсуми бошланганда томонланганга қадар ота-отлар бинда бўлади. Укаларим Мамарай, Мамаржаъаб ҳам, оиламизнинг бошқа аъзолари ҳам чўпонлик-чорвадорлик касбини

Хар бир бoш чўпон қўнлашти мавсумини ушшоқлик билан ўтқазини. Устришга қўнлаб қўзи қолдириш, юқори сорт тери топшириш ҳақида концент мажбурият қабул қилди. Шулар қаторида мен ҳам юксак мажбурият олдим. Утган йил бoшимизда 513 бош совхоздан ҳар 100 бошдан 180 тадан қўзи олган эдим. Бу йил совхозларим 524 бош, узларнинг ҳар 100 бошдан 200 тадан соғлом қўзан олишга сўз бердим. Мажбуриятини сўзаси бажарман.

Қоракўл тери тайёрлаш плани йилга-йил бажарилити, бу йил ҳам ўриланади. Лекин масаланинг бошқа томонини унутмаслигимиз керак. Биз чорвадорлар халқиниқ семиз гўшт, сарғаймоқ сут, енгил соволиқизга юқори сифатли қоракўл тери, жуи тайёрлаб бериш қарорини олганмиз. Шундай экан, дуч келган қўзи-

ни терига сўйиб юборавермасдан, сарасини саралаб ўстришга кўпроқ қолдиришимиз керак. Дехқончиликда ҳосил ҳар туп гўздан олинади, чорвачиликда эса махсусотни ҳар бoш қўй беради. Шунинг учун ҳар 100 бош қўй ҳисобига камид юзта қўзини ўстришга қолдиришимиз зарур. Мен айнан шундай қиламан.

Устришга ва наслга қолдирилган қўнлар махсус озуқа рацион билан боқилиши, мутахассислар назоратидан ўтказилиб турлини шарт, шариога қўнча олмай касалданган айрим қўнлар дарҳол сўйиб юборилмасдан, даволаниши лозим. Қўнлашти мавсумининг охирига қўнлар туркуминини саралаб олиш келгусида қўнчиликни яривоқланитиш, махсусот етиштиришни қўнлайтиришга яратилган мустахкам заминдир. Қўнлашти мавсуми соғат маъсулятига давр ҳисобланади. Қишлоқ кезида жамоатчилик чўпон-қўнларига катта ёдам берди. Улар қўнлашти мавсумини ушшоқлик билан ўтқазинишда ҳам қўмақлашадиган, деган умиддамиз.

1973 йил барча касб егалари сари биз, чорвадорлар учун ҳам синов йилидир, Республика қишлоқ хўжалиқ илгорларининг қурултойида қабул қилинган социалистик мажбуриятда бундай дейилган:

Колхоз, совхозларда ва бошқа давлат хўжалиқларида тирик вазида 200 минг тонна гўшт, 500 минг тонна сут, 300 миллион дона тухум, 16,2 минг тонна жуи етиштиришимиз.

Бу юксак мажбуриятларни бажаришга қўнлашти мавсумини тез ва соз ўтқазити, махсусот етиштиришни қўнлайтириш билан муносиб ҳисса қўшамиз.

ЛУНОХОД ТАДҚИҚОТЛАРИНИ ДАВОМ ЭТТИРМОҚДА

Олис космик алоқа маркази, 14 март. (ТАСС). «Луноход-2» автомат аппарати учинчи Ой кўни тадқиқотлари программасини бажаришнинг давом эттирмоқда. 12 март кўни диаметри салкам 13 метр бўлган кратер атрафолида жой ўрғанинди. Бунинг учун, жумладан, автомат аппарати Ой жинсларининг назарда магнитлигинини ўрганиши мақсадида бир-бирига ўзаро перпендикуляр бўлган тўрт томонли кратерга яқинлаштиб келди. 13 март кўни навбатдаги алоқа сеансида луноход катта кратерга қайтиб келди, унинг қаба-

риқ жойида луноход ўтган Ой тўннини ўтқазган эди. Илгари олган манзаралар ердამидда бор ерда ўзига хос азнавоқлар борлиги аниқланди, бу ҳолатнинг эволюцияси даврида салқин жарайларни содир бўлган лигидан намонал беради. Автомат аппарати ана шу кўринишларни аниқ батафсил ўрганди. Луноход ўзининг ҳозирги жойиндан тадқиқотларни тамомлангандан кейин шимоли-шарқий томонга сийлижини давом эттиради.

ҒАЛПА ВА БЕДА ЭКИШ ҚИЗҒИН

Table with columns for region names and statistics. Includes rows for Surkhondaryo, Namangon, Kashkadarya, Sirdarya, Toshkent, Andijon, Samarqand, Bukhoro, Fergana, Khorezm, and KQ ASSR.

ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

МУСОБАҚА ЯКУНЛАРИ

Ўзбекистон ССРнинг кўпгина меҳнатчилар депутатлари қишлоқ, овул ва посёлка Советлари партия ва ҳукуматимизнинг СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллик юбилейини муносаб қилиб...

1972 йилда хўжалик ва маданий қурилишга раҳбарлик қилишда эришган муваффақиятлари учун Қорақалпоғистон АССР Амурдаёв районидagi Хитовул Советига, Андижон области Ленин районидagi Қулжаев қишлоқ Советига, Бухоро области Шойфироқ районидagi Юўнов қишлоқ Советига, Қашқадарь области Шахрисабз районидagi Шаматов, Наманган области Наманган районидagi Ўзбекистон, Самарқанд области Нарвай районидagi Пахтаев, Сурхондарь области Сариев районидagi Телпақчинов, Сирдарь области Сярдарь районидagi Донирадов, Тошкент области Янгйўл районидagi Қуйишев номда, Фарғона области Кува районидagi Янгйўл ва Хоразм области Урганч рай...

ТРАНСПОРТ ХИЗМАТИ ЯХШИЛАНДИ

Шаҳар аҳолисига, айниқса Тошкентда пассажир транспорти хизмати кўрсатиш шунинг талаблари даражасида эмаслигини республика Министрлар Совети алоҳида кўрсатиб ўтди. Ўзбекистон ССР Коммунал хўжалик, Автомобиль транспорти министрилар Советининг Тошкент шаҳар икромия комитети транспорт ширкати ташкил этиш ва техника хизмати кўрсатишни яхшилаш, шунингдек хайдовчиларни қўлайлаштириш бўйича реал чора-тадбирларни қўраётди. Шу боғида трамвай, троллейбус ва автобусларнинг йўлга чиқиши талабга жавоб бермайди.

Ўтган йил Тошкентда ўрта ҳисобда 36 трамвай, 30 троллейбус ва 50 автобус йўлга чиқмади. Яхши соғланмаганлиги туфайли кўпал трамвай троллейбус ва автобуслар йўлдан қайтиб келди. Шу йил 1 январдаги маълумотларга кўра, Тошкентда 300 автобус ҳайдовчиси, 380 трамвай ва троллейбус ҳайдовчиси етишмайди. Республика Коммунал хўжалик, Автомобиль транспорти, куралиш министрилар Советининг Тошкент шаҳар икромия комитети ва «Главатшентстрой» шаҳар пассажир транспорти объектларини қуриш ва фойдаланишга тегишли пилан топириларнинг йил сайин бажармай келаётди.

1971-1972 йиллар мобайнида Тошкент шаҳар Совети икромия комитети томонидан шаҳар электр транспортини тарғиб этиришга мўлжалланган қилдат маблагдан 2260 миң сўми ўзлаштирилмай қолди ва 8 та 10200 киловатт ампер қувватига эга бўлган тортиш подстанцияси, 2,2 километр трамвай йўли ва 6,4 километр троллейбус линияси янги туширилмади қолди. Ўзбекистон ССР Коммунал хўжалик министриларини ана шу йиллар мобайнида Олмалик шаҳрида троллейбус депоси ва Наманган шаҳрида 6,5 километр троллейбус линиясини қуриш ва фойдаланишга тегишли ишнинг бажарилиши, Ўзбекистон ССР Автомобиль транспорти министриларини шу кўнрада автобус хайдовчиларини махусе...

УНВОНЛАР МУБОРАК

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДУМИНИНГ ФАРМОНИ А. А. МУТАЛИБОВГА «ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН ФАҲ ВА ТЕХНИКА АРБОБИ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Техника фанларини ривожлантиришда ҳамда юксак малакали мутахассис кадрлар тайёрлашдаги хизматлари учун Тошкент автомобиль йўл институтини ректори Абдуқасим Абдурашидов Мутахассис «Ўзбекистон ССРда Хизмат Кўрсатган Фан ва Техника Арбоби» фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. МАТЧОНОВ, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Х. ПУЛАТОВА.

1973 йил, 15 март, Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДУМИНИНГ ФАРМОНИ

М. И. ИБРОХИМОВГА «ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН БИНОКОР» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Кўп йиллик, самарали илмий-педагогик фаолияти, юксак малакали инженер-бинокор кадрлар тайёрлаганили ва тарбиялаганили учун Тошкент политехника институтини «Курилиш ташкил этиш ва экономика» кафедрасининг мудири Мухтор Эҳсоновнинг ИБРОХИМОВГА «Ўзбекистон ССРда Хизмат Кўрсатган Бинокор» фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. МАТЧОНОВ, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Х. ПУЛАТОВА.

1973 йил, 15 март, Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДУМИНИНГ ФАРМОНИ

Г. И. МИРОШИНЧЕНОВАГА «ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН ИНЖЕНЕР» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Кўп йиллик ва самарали илмий-педагогик фаолияти, пахта тослаш машиналарининг сифатини ва тиричилигини яхшилаш соҳасидagi илмий-педагогик хизматлари учун Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институтини «Машиналар ва аппаратлар» кафедрасининг мудири Георгий Иванович МирошчинченОВА «Ўзбекистон ССРда Хизмат Кўрсатган Инженер» фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. МАТЧОНОВ, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Х. ПУЛАТОВА.

1973 йил, 15 март, Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДУМИНИНГ ФАРМОНИ

С. А. СЛИВАГА «ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН ЭКОНОМИСТ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Кўп йиллик ва самарали илмий-педагогик фаолияти, экономист кадрлар тайёрлаганили ва тарбиялаганили учун Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика институтини сийёсий иқтисод кафедрасининг доценти Стефанида Алексеевна СЛИВАГА «Ўзбекистон ССРда Хизмат Кўрсатган Экономист» фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. МАТЧОНОВ, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Х. ПУЛАТОВА.

1973 йил, 15 март, Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Ўзбекистон кўрар жамияти системасида кўп йиллар ва самарали ишлаганили, халқ хўжалик планларини ошириб бажарганили учун ҳамда шу жамиятнинг 40 йиллик муносабати билан Ўзбекистон кўрар жамиятининг бир гуруҳи ходимларини Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий Ардаги билан мувофотлади.

КПСС XXIV СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИ АМАЛДА

ЕР ТАБИЪЛАРИ

1975 йилга келиб пахтанинг серхосия, насалликлари қилиниши, пахта-беда алмашлаб экишни жорий этиш йўли билан ва янги суғориладиган ерларга пахта экиб, пахтанинг янги ҳосили 7,0—7,2 миллион тоннага етказилсин.

(КПСС XXIV съезди Директиваларидан). Деҳқонларнинг юзига ташвиш соя ташлаган, улар аста-аста даладларни одимлаб келишлти: гўза туллари навжираб, бўймайиб қолибди, барглари саргайган, қўсақлар пучайиб, бўриги қўлан...

— Оқ палак дегани қаёқдан келди-я, вилт офати даладларимизга қаёқдан ёпишди-я?! Ерининг дардида малҳам топиламинини? Вилтга қалқон бормикин? — пахтакорнинг халли ана шунангини муаммолар билан банд. Ҳақиқатан ҳам гўзани ана шу бало-қазодан қандоқ қилиб асра-са бўлади? Ахир йилга неча юз миң тонна қимматбахо ҳосил ашё шунинг касридан нобуд бўлиб келмайтими? Бу касалнинг сир-асрори нимادا, унинг олдини ола-са бўладими?

Тажрибадор, омилкор деҳқонлар биринчи саволга алаҳачоқ жавоб беришган: Бир ерга сурункасига ҳа деб пахта эканвирин, гўзанин вилтга қалинишга сабаб бўлади. «108-Ф» нави учма-мунча насалга чап берадиган, серхосия пахта нави эди. Бир ерга сурункасига пахта экиладвирини оқибатдан у ҳам вилтга қалиниб «қазо қилди» дейиш мумкин. Ҳайдалагани ерларнинг 90 процентидан кўпрогига йил сайин пахта экиб келинди. Хуеусан. «Шарқ юлдузи» колхозидан 167 миң гектар ернинг 135 миң гектарига пахта экилар эди.

— Бу ерда ҳар гектардан 39-40 центнердан ҳосил кўтарар эдик. — дейди колхоз раиси Самиксон Хўжаев. — Даладларга вилт ёпирилганидан кейин, яъни 1969 йилда ҳосилдорлик 24 центнерга тушиб қолди. Бу офат гектар бошига 15 центнердан олинмадиган ҳосилни кемириб ташламоқда. Баҳорги дўл ҳам, ёз чилласиди суи танқислиги ҳам бунчалик зиён етказмас эди.

Вилтга қалқон борми, унинг давосини қилса бўладими? — Бўлади, — дейишди олимлар, — ерни даволаш керак. — Хўш, ерни қандон, нима билан даволаса бўлади? Бунга ҳам олимлар жавоб беришди: бунинг давоси алмашлаб экишда. Ҳадеб бир ерга сурункасига пахта эканвирмасдан мавзуду билан беда, жуворчи, манжажўри, шолчи ҳам экиб туриш керак. Тажриба худди ана шу экинлар ерни даволатавганилини, яилдек офатнинг йўлини тўсатганилини кўрсатиб турибди. Бундан ташқари ана шу экинлар чорвачилик учун яхши озуқа беради.

Шундай экан, ана шу экинларни ўстиришга, тўғри алмашлаб экишни жорий этишга нима ҳал деб беришти? Баъзиларнинг хомчўлига қараганда суғориладиган ерлар етишмас эмиш. Улар пахта етиштириш планлари катта, шунинг учун ҳам ушбу майдонларни алмайтирсанк ва ўрнига беда-мак-кажўри эсанк, пахтанинг янги ҳосили намайиб кетади, дейишди. Бошқалар эса, алмашлаб экишни ўзлаштириш ва жорий этиш учун озмунича маблаг керак бўладими, хўжаликлар қўлида бунақанги катта маблаг йўқ-ку, дейишди. «Шарқ юлдузи» колхозиди ер тузиш ишларига ва алмашлаб экиш учун салкам 1 миллион 700 миң сўм маблаг зарур бўлишини ҳисоблаб чиқишди. Хўжалик қўлида ўша пайтда бунча катта маблаг йўқ эди. Асосий маблаг арик-зорларнинг тартибга солишга, йўллар қуришга, колхоз посёлкаларини қайтадан қуришга сарфланган эди. Бунинг устига «Узгирпроём» институтини мутахассислари тузган лойиҳалар Фарғона vodiбис шароитида яросин бўлиб чиқди. Фарғона vodiбисда неча-неча асрдан бери экин латтак-латтак майдонларга экилиб келинмоқда. Даладларга до-даррахт кўп. Уларни ариқ-зорвлар несиб ўтади.

Шу бонсдан ҳам колхоз алмашлаб экишни жорий этишининг ўзига ҳос йўлини танила эди. Дала майдонлари бунақамда, ири-гайча тармоқлари ва йўллар ҳам қайта қурилгани йўқ. Хўжаликнинг ҳамма ерларини тўртта алмашлаб экиш масивига ажратиб қилиниши. Бу масивларнинг ҳар бири 200-300 гектарли бўлиб, уларнинг тўпроқ шароити бир хил, бири ариқдан сув ичиди. 1-ва 4-масивларда уш далага беда, 2-масивда эса ички далага беда экилади, 3-масивга эса беда экилгани йўқ.

«Шарқ юлдузи» колхоз алмашлаб экишни ўзлаштиришни биринчи бўлиб бошлаб берди, — дейди Наманган области партия комитетининг секретари Х. О. Охунов. — Бу хўжаликка бошқалар ҳам эргашди. Ўша пайтда областдаги доимий суғориладиган 167 миң гектар ернинг 135 миң гектарига пахта экилар эди.

Ана шундай шароитда «Шарқ юлдузи» колхоз ва унга эргашган бошқа хўжаликларнинг ибрати катта роль ўйнади. Областдаги хўжаликлар алмашлаб экишни ўзлаштиришга киришдилар. Лекин бу юмуш осонликча қилинмади: пахтанинг янги ҳосилини намайитирмасдан, катта-катта майдонларга беда экиш лозим эди. Бунинг устига беда уруғи етишмас эди. Биринчи йили беда уруғини областдан ташқардан сотиб олди. Кейинчалик ўз хўжаликларини мида уруғчилини йўлга қўйдик. Эндиликда қўзланган маҳсадимизга эришилди. Беда майдонларимиз жуда ҳам кўпайиб кетди. Агар 1970 йилда 4 миң гектар ерга беда сепилган бўлса, ҳозир бу майдон 27 миң гектарга етди.

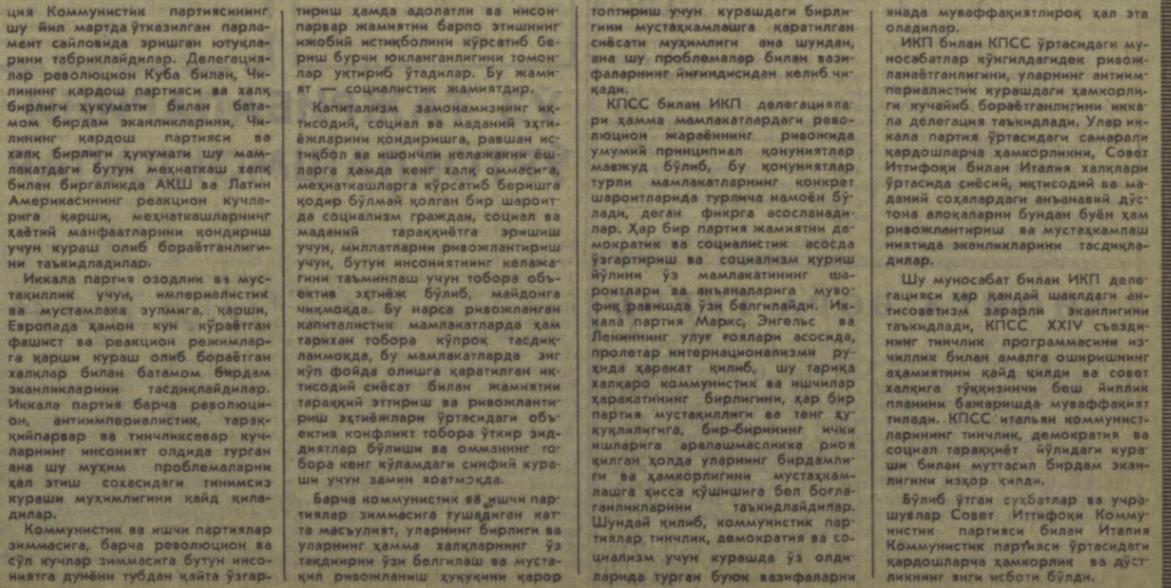
КПСС ва ИТАЛИЯ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ДЕЛЕГАЦИЯЛАРИ ЎРТАСИДАГИ МУЗОКАРАЛАР ТўҒРИСИДА

АХБОРОТ

Италия делегацияси шунга аминдирларки, Европадаги Барча халқларнинг ва ҳамма демократик кулларнинг умумий манфаати — Европада коллектив хавфсизлик системасини амулда келтириш учун кўп йиллар кураш олиб боришдан иборатдир. Бунда сийстемани явулдуғ келтириш бир-биринга қарама-қарши бўлиб турган ва сувуқ уруш даврида амулда келган бокларини бос-қимча-босқич бартараф этиш ва чиқоғт уларни батамом тутатиш учун конкрет истиқболларни очиб берган бўлур эди. Шу муносабат билан делегациялар Европа коммунистик ва илчи партиаларининг 1967 йилда Карлови-Вардада...

ция Коммунистик партиясининг шу йил мартда ўтказилган парламент сайловига эришган ютуқларини тебрикландилар. Делегациялар революцион Куба билан, Чилининг кардош партияси ва халқ бирлиги ҳукумати билан батамом бирдам эканликларини, Чилининг кардош партияси ва халқ бирлиги ҳукумати шу мамлакатдаги бутун меҳнаткаш халқ билан бирлигида АКШ ва Латин Америкасининг реакция кулларига қарши, меҳнатқилларнинг ҳаётини манфаатларини қондириш учун кураш олиб бораётганилини таъкидладилар.

Италия партия озодлиги ва мустакиллиги учун, империалистик ва мустанахлак зулмига қарши, Европада ҳамон кун кўраётган фашизм ва реакция режимларига қарши кураш олиб бораётган халқлар билан батамом бирдам эканликларини таъкидладилар. Италия партия барча революционер, антиимпериалистик, таракчиликлар ва тинчликсевар кулларнинг инсоният олдига турган ана шу муҳим проблемаларини ҳал этиш соҳасидagi тинимсиз кураши муҳимлигини қайд қилдилар. Коммунистик ва илчи партиалар зиммасига, барча революцион ва сўл куллар зиммасига бутун инсониятга дунени тубдан қайта ўзгартириш ҳамда адолатли ва инсонпарвар жамиятини берпо этишининг илжобий истиқболлини кўрсатиб берди бурчи юкланганлигини томонлар уқтириб ўтадилар. Бу жамият — социалистик жамиятдир. Капитализмга замонавийнинг иқтисодий, социал ва маданий эҳтиёжларини қондиришга, равшан илжоб ва ишончли келажакни йилларга ҳамда кенг халқ оммасига, меҳнатқилларга қўрсатиб беришга қодир бўлмаг қолган бир шароитда социализм гражданд, социал ва маданий тараккиятга эришиш учун, илмиларни ривожлантириш учун, бутун инсониятнинг келажакини таъминлаш учун тобора объектив эҳтиёж бўлиб, майдонга келимоқда. Бу нарса ривожланган капиталистик мамлакатларда ҳам тарихна тобора кўпроқ тасдиқланмоқда. Бу мамлакатларда энг кўп фойда олишга қаратилган иқтисодий сийбат билан жамиятини тараккият этириш ва ривожлантириш эҳтиёжлари ўртасидagi збу-дентлар бўлиши ва омманинг тобора кенг қўлмадagi сийбий кураши учун замин яратмақда. Барча коммунистик ва илчи партиалар зиммасига тўшадиган катта масъулият, уларнинг бирлиги ва уларнинг ҳамма халқларнинг ўз тақдирини ўзи белгилаш ва мустанақлаш учун курашдаги қарор топириш учун курашдаги бирлиги мустақкамлашга қаратилган сийбати муҳимлиги ана шундан, ана шу проблемалар билан вазанланганини йнқидисдан келиб чиқади. КПСС билан ИКП делегациялари ҳамма мамлакатлардаги революцион жараённинг ривожидида умумий принципал қонуниятлар маъмулда бўлиб, бу қонуниятлар турли мамлакатларнинг қонқоғт шароитларда турлича намоён бўлади, деган фикрга асосланидилар. Ҳар бир партия жамиятини демократик ва социалистик асосда ўзгартириш ва социализм қуриш йўлини ўз мамлакатининг шароитлари ва азнамаларига мувофиқ равишда ўзи белгилайди. Италия партия Маркс, Энгельс ва Лениннинг уллу гоғларни асосида, пролетар интернационализмни руҳидида ҳаракат қилиб, шу тариха халқларо коммунистик ва илчилар харақатининг бирлигини, ҳар бир партия мустакиллиги ва тенг ҳуқуқчилигига, бир-бирининг ички ишларига аралашмасликка ривож қилган ҳолда уларнинг бирдамлиги ва ҳамкорлигини мустақкамлашга ҳисса қўлишига бел боғлағаниларини таъкидладилар. Шундай қилиб, коммунистик партиялар тинчлик, демократия ва социализм учун курашда ўз олдларида турган буюк вазифаларини...

Т ОШКЕНТ экскаватор заводи машинасозлари бу йил 1180 та мукамал экскаваторлар тайёрлаб бериш мабуриятини олишган. Сурада: экскаваторлар бу юртмачиларга жўнатилаётган пайт. М. Нуриддинов фотоси.

ИЛГОР МАДАНИЯТГА ИНТИЛИБ

Ўзбек совет адабиётининг асосчиси Ҳамза чуқур интернационалист, халқлар ўртасидаги дўстликнинг оташи тарғиботчиси ҳам бўлган. Интернационализм гоялари унинг дил-диляга, қон-қонига, суяк-суякларига сингиб кетган эди. Унинг даярли ҳар бир асаридан, ҳар бир қилган ишидан коммунистик идеология, интернационал туйғулар, дўстлижни мустақамлайдиган мотивлар жўш уриб туради.

Халқлар ўртасидаги дўстлик, айниқса улғур рус халқи билан алоқани кучайтириш, унинг маданиятидан ўрнак олиш, рус кишиларини адабиётда ифода этиш масалалари Ҳамза ижодида мустақам ўрни олган эди.

Ҳамза революциядан олдин ҳам рус халқининг қудратини ва унинг ўрнак бўладиган маданиятининг турти тушуна олган. У икки Россияни, икки маданиятни ва адабиётни кўра билган ва улардан илгорларини танлай олиш қобилиятига эга бўлган.

Санъаткор илгор Россияни, рус халқини кўхларга кўтарган. Рус халқининг инсоният тарихидаги роллига, унинг революцион озошлик жараёнидаги улкан хизматларига жуда катта баҳо берган. У ўз ҳаётининг, она халқи ҳаётининг туб маъносини, порлоқ келажagini Россия пролетариати билан алоқани мустақамлашда, у билан мангу дўст бўлиб яшашда деб билди. Ҳамза 1914 йилдаёқ бундай деб баъзан эди: «...таммаиқини... эҳтиёмизининг (Россия билан бирга бўлиш эҳтиёми назарда тутилди — Х. А.) кундан-кунга ортиб турмоқлиги кўз олдида кўш қабл қуринмоқдадир. Рус пролетариати билан бирга бўлиш, у билан ҳамдир ҳамфирқ бўлиш лозимлигини Ҳамза бутун қалби билан англаб етди».

Унинг ижодида рус кишилари образлари, маданияти кенг қулоч ёзиб кириб келишининг боиси ҳам мана шунда.

Ҳамза ўзининг интернационал гояларини, рус инкилобистининг образини «Бой ила хизматчида» бошлаб ёрқин оча борди. Песенини Сибирь қартинасига Ҳамза интернационализм ва дўстлик гояларини чуқур тарғиб қилиш билан бирга Гофриннинг бошқа халқ вакиллари билан дўстлашиши кўрсатилади.

Ҳамза ўзбек меҳнатқашларининг революцион оғини уғортишда рус халқининг раҳбарлик ролини биринчи бўлиб ифода этган адибдир.

Бу гоя Ҳамзанинг кўп асарларининг асосий лейтмотивига айланган. Рус инкилобчи коммунистнинг озошлик учун, Совет ҳокимиятини қимом қилиш учун олиб борган курашларда ташкилотчилик ва раҳбарлик ролни унинг яратган образлари тилсо-

БУТУН ҲАМЗА ҲАКИМЗОДА НИЪЗИНИ ХАЕТИ ВА ИЖОДИГА БАҒИШЛАНГАН XI АНЪАНАВИЙ ИЛМИЙ СЕССИЯ ИШ БОШЛАЙДИ

лиде берилди. Адибнинг Алексеев («Жива инкилоб»), Александр Михайлович ва Зайцев («Голубята»), Ванка («Лешмон фожияси») ва қатор персонажлари гарчи кўп саҳнага олиб чиқилмасда, лекин уларга бўлган иззат-эҳтиром, самимий муҳаббат асарлардаги воқеалар давомида яққол сезилиб туради. Бир мисол келтирайлик: «Лешмон фожияси» асарига Қосимжон деган қаҳрамон бундай дейди: «Бизнинг тўда Ванка деган бир рус иши инкилобчи бор эди. Ана шу инкилобчи Ванка шанба кунни қочиб Петроградга кетди. Мен дўстим Ванкани кечаси поезда қичариб қўйдим. Менга бир хат кўрсатди. Хатнинг мазмунига қараганда, бугун-эрта кўрриқ қўшиб туради, ер юзидан зотилар битида. Биздек гариб, фақир меҳнатқашлар бу қора зиндондаги асорат ва ажал завоқларидан бўшайиб ёру дунёга чиқади (таъкид бизники — Х. А.)».

Ванка Сибирдаги меҳнатқашларнинг инкилобчи харақатига бошчилик қилади ва гаёлабига таъминлайди. Бу харақатда ўзбеклар руслар раҳбарлигида чоризмга қарши курашда жонбозлик кўрсатадилар.

Ҳамза яратган руслар образларининг харақатли хусусияти шундаки, улар тўла маънода интернационалистлардир. Ўзбек меҳнатқашлари билан уларни дўстлаштирган, ҳамкорликни кучайтирган нарса ҳам қаҳрамонлардаги шу фазилатдир. Чуқур интернационализм икки халқ вакиллари умуий мақсад йўлида—зулмга, озошлик душманларига қарши курашга чорлайди, уларни абадий бирлаштиради.

Санъаткор Россияни «ватандошимиз» деб атайдиган рус тили ва илгор фанини ўрганиш, ундан ибрат олиш масаласини кўяди. У рус тилига сувоқонлик билан қараган, уни билишга қарши бўлган нодон, жоқилдорлар устидан захарханда кўлд. Рус тилини ўзининг она тилидай ўрганишни тарғиб қилади.

Ҳамза ўз қаҳрамони — Ахмад-жон («Лешмон фожияси») сўзлари билан бундай дейди: «Мана шунинг учун мен силарга такбир айтмакчи, ватанга саломат қайтгандан кейин ўларнингиз нақадагор хориқларга қолсангиз-да, зиндор ҳеч бир қишга қулқоқ бермай, болаларингизни ўқити-

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ»ГА ЖАВОБ БERAДИЛАР

«НОНИМИЗ ҲАММАГА МАНЗУРМИ?»

Газетамизнинг 1972 йил 18 ноябрь сонига юзоридаги сарлаҳа остида босилган таъкидий мақолада Тошкент шаҳридаги ном завоқлар чинараётган махсулотнинг сифати пастлиги ва бунининг сабаблари, ном билан савдо қилишдаги қамчиликлар кўрсатилган эди.

Ўзбекистон ССР Савдо министригадан олдинги жавобда бундай дейилади: мақолада Тошкент шаҳрида ном билан савдо қилишни ташкил этишдаги қамчиликлар туғри кўрсатилган. Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг Савдо бошқармаси ва «Ўзгавқлеб» биргаликда ном билан махсулотлари билан савдо қилишни яхшилашга қаратилган монорат тадбирлар белгилади ва уни шаҳар Совети ижроия комитети тасдиқлади.

Шаҳар аҳолисига ном-булма, махсулотларнинг кун сайин етказиб берилиши, улар билан савдо қилишнинг аҳоли, махсулотнинг стандарт вази ва сифати устидан назорат олиб борадиган диспетчерлик пунктлари ҳамда контроль постлари ташкил этилди. Аҳолининг ном-булма махсулотлари билан талабни муттасил ўрганиб бориш йўлига кўйилди. Вази яриш илгорамдан иборат ном махсулотининг бир неча-кунда таёвирланадиган миқдори 25 тонна қўлайлириди. Нонини бевоиста қонтейнерлардан сотадиган иктисослаштирилган тармоқларини неғайтириш чоралари кўрилди. Бу, махсулотнинг ташқи кўри-нишнинг яхши сақлаш ва уни харидорларга юшоқ ҳолда сотиш имконини беради.

Ном-булма махсулотларининг сифатини ошириш мақсадида сифат бўйича давлат инспекцияси ном заводларида таёвирланётган махсулотнинг сифати устидан назоратни кучайтириш тадбирларини белгилади ва ун амалга оширмақда.

ВАЗИФАСИДАН БЎШАТИЛДИ

Газетхонлардан олдинги хатда Уругут районидagi болалар поликлиникаси ишдаги қамчиликлар, унинг мудирни Курбон Салимов ва бу ерда ишловчи бошида медицина ҳодимлари фаолиятдаги нуқсонлар, тез медицина ёрдами бўлимининг иши талабга жавоб бермаслиги кўрсатилган.

Самарқанд область солиққон сақлаш бўлиминдан олдинги жавобда айтилишича, хатда келтирилган фантлар тасдиқланган. Текшириш натижасини район санитария-даволаш бирлашмаси неғайтириш тадбирларини белгилади ва ун амалга оширмақда.

НАРАКАЛПАКВОДСТРОЙ трестининг Туртқулдаги қурилыш-монтаж бошқармаси қурувчилари санаот-ремонт базисини тез суръатлар билан қуришляпти. Бу база, да экскаваторлар, тракторлар ва бошқа техникалар ремонт қилинади. Суратларда: (юзорида пастга) 1. Илгор бетончилар бригадасининг бошлиғи А. Реймов, 2. Қурилыш-монтаж бошқармасининг бошлиғи Б. Ҳасанов ва инженер Ю. Ортинов ўртоқлар навбатдаги ишларини белгилаб олишляпти.

Р. Саидов фотолари

ЧЕТ ЭЛМАРГА

ЎҚҚА ТУТИШ ДАВОМ ЭТМОҚДА

ХАНОЙ. (ТАСС). Озошлик матбуот агентлиги хабар беради: Сайгон маъмурияти Вьетнамга бағишланган Беттисининг бузиб, 7 мартдан 10 мартга қадар Жанубий Вьетнамда 28 марта ҳужум операцияси ва 162 марта «тинчлиш» операцияси ўтказди. Авиация артиллерия ва танклар мадад бериб турган бу операцияларда мунтазам армиянинг ва номунтазам курашнинг қўшмалари қатнашди. Сайгон артиллерияси Жанубий Вьетнам Республикасини Муваққат революцион ҳукумати назорати остида бўлган районларини бир неча ўн марта ўчқа тутди.

«ЭРКИН ДУНЁ» КИЁФАСИ

ЎЗ ЕРИДА БЕГОНАЛАР
Яқинда Америка Қўшма Штатларида гўл отир ҳаёт кечирётган сну деб номланган хидди қабилаларининг бошчиларидан бир гурупаси Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Бош секретари Ердэмчинга хат топширдилар. Улар бу хатда ўзларининг отир ҳаёт кечирётганларини, ҳуқуқини, оч ва яланғоч яшашларининг кўрсатиб, БМТдан АКШ ҳукуматига таъбир кўрсатиш ва Америка хиддиларини ҳи-

Исроилнинг ҳарбий самолёти томонидан Синай ярми ороли устида яна бир авиомобилнинг қарашли йўловчилар ташинган самолётнинг уриб туширилганиги бутун дунёда норозилик туғдириди. Жумладан, лондонликлар бу воқеани қарши норозилик билдириб, намойиш ўтказди. Суратда: намойишчилар Лондонда Исроил авиомобилсининг авиолотхонаси олдида.

ЮПИ — ТАСС фотоси.

ПАРИЖ. Париждаги грамом пластинкага ёзиб фирмасида ва «Шан дю монт» («Жаҳон қўш, га») музика нашриётида грамомфон пластинкасига ёзилган ва юксак баҳога сазовор бўлган музика асарлари учун таъкидий совет композитори Георгий Свиридовга мукофотлар топшириш маррасини бўлди.

ЛОНДОН. Шотландиядаги оирулардан Англия парламентига сайланган йўрт депутат «Палларис» ядроли ракетага сақланадиган базаларни Англия териториясида мойлаштиришга қарши баённо эълон қилди. Шотландиянинг Холли-Лок кўрғазиндаги сув ости невалари шу ракетага билан курулантирилган.

Клайд дарёси районида жойлаштирилган ядроли ракетага бутун Англия аҳолисини, айниқса Шотландия аҳолисининг ҳаётини хавф остида қолдирмақда, дейилади баёнотда. (ТАСС).

ҲАМДЎСТЛИК МЕВАСИ

Чехослованияда аввалги 72 та «Татра» автомобилли Томень области территорияси бўйлаб қалайти бир сафар қилди. Кучли ялғарма машиналар ўттиз градоли совоқларда 1200 километр йўл босиб марра — Самолет қонларига эсон-оқон етиб борди. Ҳозирги вақтда, гарбий Сибирь нефтьчилари қардош мамлакатга исалабган юк автомобилларининг СССРдаги энг катта истеъмолчиларини биридри. Томень дёбрида ишлаётган 60 та «Татра»дан 40 таси Самолет янги қурилышларида хизмат қилапти.

Нефть қонлари райони заминининг гойтада ботқоқлиги йўл қуриш ва пармалаш қурилышлари ишлари ҳаётини наташлатириб юборади. Шу йил Самолетнинг ўзидagina 10 миллион тонадан зиёд тупроқ ташинмоғи лозим. Шу мақсад учун асосан «Татра»лар ишлатилипти.

Шу йил Самолет қонидан 40 миллион тоннача нефть олинади. Самолет қонидан олинувчи сувоқ ёндининг бир қисми «Дружба» нефть қувури ороли социалистик мамлакатларнинг нефтини қайта ишловчи норхоналарига, шу жумладан Чехослования химия саноатига юборилади. (ТАСС мухбири).

ТАКЛИФЛАР ҚУВВАТЛАНМОҚДА

ВАРШАВА, 14 март. (ТАСС). Умумполия тинчлик комитетининг ёпиасига ва баътом курулсиз янаши проблемаларига бағишланган конференциянинг йўриқномада бағишланган жаҳон конференциясининг қарши тўғрисида Совет Иттифиқи қилган тақлифни тўла-тўғис қувватландилар. Конференцияда қабул қилинган резолюцияда ундириб ўтилдики, конференция ва ҳамкорликнинг мустақам системасини вунузда келтириш бора-бора Европа олдига янги истиқболлар очилоди, қирғайдаги барча давлатлар ёпиасига ва баътом курулсиз янаши тўғрисида қилган эндиши учун бутун қушгайтратларини сарфлашлари лозим. Ёпиасига курулсиз янаши жараёни билан алоқадор техникани ва ҳуқуқий проблемалар соҳасининг ялмай тадиқлотларини неғайтириш шу фаолиятнинг муқим жиқат бўлиши лозим, деб конференцияда уқдариб ўтилди.

Умумполия тинчлик комитети қабул қилган яна бир резолюцияда шу йил қузда Москияда тинчликсевар қуриларнинг жаҳон конгрессини қарши тўғрисида Жаҳон Тинчлик Кеңашининг тақлифи тўла-тўғис қувватланди.

ТУРКИЯДА ПРЕЗИДЕНТ САЙЛОВИ

АНҚАРА, 14 март. (ТАСС). Сешанба кунини ўтказилган овоз беришининг тўрт давраси Туркия президенти лавозимига қўрсатилган номзодлардан биринтаси ҳам муваффақият келтирмади. Туркия конституциясида мувофиқ президент парламент иккала палатасининг қўшма маъияли овоз беришининг дастлаб икки давраси вақтида номзодлардан биринтаси ҳам овозларнинг дозим бўлган учдан икки қисмининг оқдодмаса, у ҳолда навбатдаги

даврларда президент лавозимига қўрсатилган номзод овозларнинг мутлоқ кўпчилигини, яъни 50 процентдан кўпрогини олиши сайланиш учун ифойа қилади. Овоз беришининг тўртинчи давраси давомида парламент сенатининг раиси Текин Арибунду учун энг кўп — 276 овоз берилди. Бош штабининг соёқ бошлиғи сенатор Форух Гюрлер 200 овоз ва демократик

партиянинг бош раиси Фаррух Ўзбейли 48 овоз олди. Президент сайлов кескин ички сиёсий вазида ўтмоқда. Туркиянинг тўққизта энг катта вилоятида 1971 йил апрелда ҳарбий маъмурлар жорий этган февоқода ҳолат ҳўм суриб келмоқда. Туркия парламентининг Биосини қўшилар ва бронетранспортерлар ўраб олган. Бутун тушдан кейин Туркия республикаси президентини сайлови даво м эттирилади.

улар билан икко этилаётган револуцион қўшқиларни, янгича операларни ўрганишда ва улардан таълим олишда деб билди. Шунинг учун ҳам улғур санъаткор бутун кунини, барча талантини, мавжуд ҳамма имкониятларини севмиди ўзбек музикасига европача инструментларни олиб киришга, уларни қўшган қолда миллий оркестр тузишга, унинг ёрдами билан янги замона дойиқ янгича ашуларлар ва қўнлар яратишга сарф қилди.

Ҳамза революциядан олдинқ европача музика асбобларига катта ақамият берди. 1916 йилда баъган шёрлардан бирига диққатингизни тортмази.

«Сен қулқол сол энди, жоним, Мен дардиним сўзлайин. Маңдolini йнлаб айтган Сўзларини ёзайин».

Ҳамзанинг диққат марказида, айниқса, пианино турди. У пианиноси оркестр тузиш, янгича куй ихтиро этиш музика эмсастига ишончи қомил эди. Куй ярати бўлмагандан кейин, опера тўғрисида гап бўлиши мумкин ҳам эмас. Операнинг қалитини пианинода гап бўлиши Ҳамза фикрига қўшилмасдан илложими йўқ. Санъаткор қандай бўлмасин бу муқим музика асбобини эгаллашши асосий вазифа қилиб қўйди.

Адибимиз биринчи бўлиб, ўзбек маданиятига хор санъатини олиб кирди. Ҳамза «Гуллар» тўпмаларидан бирига «театрларда хор қилинади мувофиқ» деб ёзиб қўйганлиги жуда ҳам харақатли фактидир. «Ок гул» тўпмаларидан бошлаб («Эрлар, қизлар хорин») Ҳамза хор жанрини кенатбиқ қил бошлади. У асарининг сюжетини музика билан бошқарди. Накороти ҳар бир хорда алоҳида таъкидлаб кўрсатди. Бу ҳол рус хори тажрибасидан фойдаланганлигидан даълолат беради.

Ҳамза рус ва бошқа қардош халқлар қуйларидан ўрганиб, уларнинг лфосидан илҳомланиб, халқлар куйига ўшатиб миллий оригинал ашуларлар қўйди. Бунинг оқибадида ўзбек музикасига янги-янги интонациялар, турли ритмлар ва хар хил харақетлар кириб келди.

Рус музика тараққиётиндан баҳраманд бўлиш тўғрисида санъаткор «Корасоч» номли операни яратишга сазовор бўлди. Бутун Ҳамзанинги барча ижодини, «Ушак» фаолиятини кўздан кечириш, у совет воқеалигидан доимо илҳомланган, унга илгор рус маданияти, адабиёти ҳамшира бўлган, ақлли, доно маслахатчи бўлган, юксак бадиий меҳорат лабораторияси бўлиб хизмат қилган.

Ҳамзани улғуликга кўтарган асосий омиллардан бири ва муқими ҳам мана шунда.

Ҳафиз АБДУСАМАТОВ.

